

HEJA BRÖDER IFRÅN SÖDER friska på så kulan glöder

Hammarby årets fotbollslag i Stockholm

OM VI SLUTAR som 9:a våren 1955, d. v. s. på platsen närmast de tre avstigningskandidaterna, är vi här i Hammarby glada och nöjda.

Den som har ordet, är den kände fotbollsdomaren och sportskribenten Sten »Stabben» Ahlner, bemärkt ledamot i allsvenska kometen Hammarbys fotbollstekniska hjärntrust. Vi hade ställt spörsmålet, om Kungl. Södermalms s. k. tigerrandiga möjligen aspirerade på serievinst efter sin knockout-start i storserien. Det skulle i så fall kunna noteras som ett fullkomligt enastående rekord i den svenska läderkulemarknaden.

Så sent som år 1947 dvaldes »fattiga Hammarby» i div. 4, tvångsförflyttat dit med skriande orättvisa efter »operation Bjärne», d. v. s. salig hr Bjärnes våldsamma omredigering av de nationella serierna.

Ett dystert öde för en gammal fin fotbollsklubb, som två gånger varit med och kämpat bland läderkulenoblessen i högsta divisionen, och som 1921 fick åran att ensam (förstärkt med en back från Stockholmsserien) slåss för gamla Sverige mot Finland. Den bataljen gick nu inte så värst

oooooooooooooooooooooooooooo

Av Louis Coignet

oooooooooooooooooooooooooooo

lyckligt, Hammarbypojkarna spände sig inför den ansvarsfulla uppgiften, och finnarna vann bekvämt med 3-0.

Den matchen minns man kanske mest för gamla Social-Demokratens (nuvarande MT) referat. Det var nämligen skrivet av ingen mindre än Sveriges blivande statsminister Per-Albin Hansson, som därmed gjorde en uppmärksam debut som sportjournalist. Så skriv upp, att det suttit märkliga män i skribentens nöta redaktionsstol!

*

Nå, gamla Hammarby kom igen efter den persen liksom den randiga 11:an nu gjort 30 år senare. Det bortglömda »tigerlaget» startade en fullkomligt sensationell segermarsch, skar som en rakkniv genom division 4, fortsatte av bara farten och sprang hem med div. 3 påföljande säsong, och kämpade sig efter fem långa år på vå-

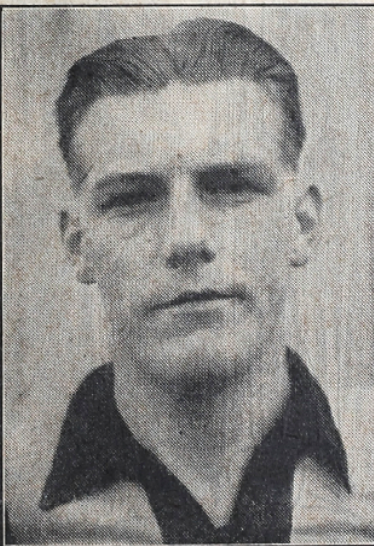
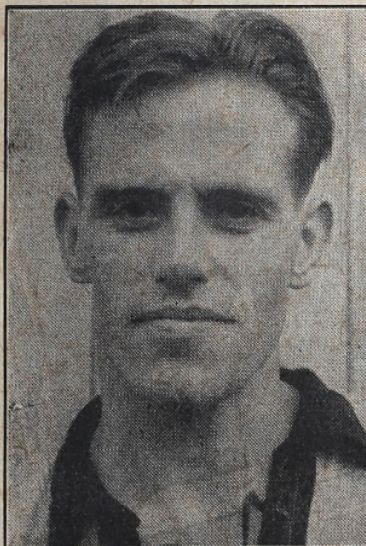
ren 1954 efter en rad nervslitande bataljer upp i div. I efter en rafflande duell mot det nedflyttade storlaget Örebro som levde högt på de två landslagsstjärnorna Orvar Bergmark och Gösta Lindh.

Tre serier avverkade på sju år — tar nu Hammarby också division 1 så torde tigerängarna ha satt ett oslagbart svenskt rekord. (Fast heja Örgryte!)

*

— Ånej, fortsätter Stabben, inga trä'n växer in i himlen ens här uppe på Söder. Vi är glada å tackssamma, att det gått så pass hyggligt för oss, som det gått. Det var nog inte många om ens några, som trodde att vi skulle ligga med i toppen av tabellen efter den nervpåfrestande vårsurten i division II. I 10 matcher av vårens 18 låg vi under i halvlek. Då förstär du, att grabbarna kämpade, när vi i samtliga 10 fall grejade biffen.

När vi var klara att kliva upp bland dom stora grabbarna, då ska du se, att det kom anbud. Det var en hel massa fotbollsstorheter, som med ens fattade en oförklarlig sympati för gamla Hammarby och erbjöd oss sina tjänster.

EN INNERTRIO I TOPPKLASS förfogar de tigerrandiga över. Fr. v. Rune Larsson, Folke »Hinken» Holmberg och »Gösen» Björklund

Men vi föll inte för det. Trots att nästan hela pressen skrev, att det var nödvändigt med förstärkningar, om vi skulle klara oss någorlunda i det hårda allsvenska sällskapet, så ändrade vi ingenting.

Vi resonerade så här: »Om nu dom här grabbarna kämpat sig fram serie efter serie och slagit sig upp i högsta divisionen, så skall dom också få chansen att lira allsvenskt.

*

— Det märkliga är att vi haft största nyttan av just dom killarna, som vi ansåg som frågetecken. Det var vänsterbacken Valle Andersson, den ende som är kvar sedan division 4-perioden, centerhalven Olle Nyström, högerinfern Rune Larsson och vänsteryttern Bernt Westerlund. Faktum är, att just dom fyra grabbarna gjort så gott som enbart pangmatcher sedan vi kom upp i storserien.

Låt oss blixtpresentera de tigerrandiga kämparna:

Lasse Wretman, 22-årigt blont och krullhårigt bombnedslag i målet, hör till gamla Sveriges fem å sex bästa burvaktare. En pojke något i stil med »göteborgstigern» Henry Andersson, ett par centimeter för kort i rocken kanske för att gå upp i högsta internationella klass, men en rasande grann grabb, som kanske rent av är Hammarbys allra största och mest lovande talang.

Därtill kommer, att Lasse är den ende (!) i det nuvarande garnityret som kommit »bakifrån» d. v. s. från junior- och B-laget och alltså fotbollsfostrats på Söders berömda höjder. På vintern brukar den prydliga bollfångaren mjuka upp sig med litet ishockey i Skuru och på lediga stunder ställer han sina tjänster till Kungl. Postverkets förfogande.

*

Lika populär som Wretman är högerbacken Hasse Nell, som är född samma år och gjort sig känd som en efter stockholmsbegrepp duk-tig skidåkare (juniormästare).

Hasse är egentligen inner, men när det började bli trångt om platserna i den gulsvartandiga kedjan måste han flyttas — ty man ville inte på villkor göra sig av med grabben. Han blev alltså högerhalvback — men så började det drälla in så mycket halvbackskämpar i Hammarby att det blev nödvändigt med en ny ommöblering — och vad göra med Hasse nu?

— En så fin lirare kan vi inte släppa!

— Han får en chans som back, tyckte tränaren Folke Adamsson.

— Han är alldeles för liten för att spela back, ansåg de flesta andra.

På ett enda år blomnade den tidigare Väsbyinnern upp som en av Stockholms bästa högerbackar och på senare tid har han till och med observerats av den högre fotbollsexpertisen och omnämnts i landslagsdiskussionen.

Hasse Nell försörjer sig som kontorist och väger 70 kilo. Med utrustning.

*

Vänsterbacken Valter Andersson är den ende överlevande efter den tragiska deportationen till division 4, en 30-årig viking från Enske-de, som alltså i åtta långa år varit med och krigat för gamla Hammarby.

EN HAMMARBYFÖRSVARARE knoppar bort bollen före anstormande GAIS-arna Hasse Olsson och Karl-Alfred Jacobsson

När nu Söder-bröderna klarade av Örebro i den hektiska division II-spurten våren 1954 dök det upp »främlingslegionärer» som svampar ur marken, som alla erbjöd sina tjänster och var pigga på att »förstärka» och få allsvenskt dagtraktamente (= Kr. 50:—).

Gamle Valter på vänsterbacken ansågs ett tag sitta mycket löst, men sektionens hjärntrust resonerade så här:

— Har nu killen ensam varit med och slitit ont under alla de sju magra åren, så ska han också få vara med om åtminstone ett av de feta.

Så 30-årige montör Andersson stannade på sin post och tackade för förtroendet genom att gå upp minst två klasser i spelstyrka. Många anser gamle Valter rent av vara värdefullare för laget än den unge talangen Hasse Nell.

*

Försvarets jätte är Olle Nyström, alla bovars skräck och fasa

i gamla Sta'n. Han avpatrullerar i egenskap av Nicolai-polis de trånga gränderna, där så mycket blod flutit, med 100-procentig effektivitet, och det är aldrig bråkigt bland Gamla Byns busar, när Olles axelbredda gestalt är i annalkande.

Olle »shanghajades» för fyra år sen från den guldkantade AIK-skutan — och aldrig har en klubb gjort ett bättre kap! Denne 25-årige ordningens upprätthållare är fin handbollsspelare i polisens lag men ansågs bara som en medelmätta i fotboll, och ingen bland de s. k. ostmumsarna (d. v. s. AIK) fällde någon sorgens tår, när Olle stack till andra sidan Slussen.

Men redan i sin första allsvenska match — där av ödets nyck Olles moderklubb Gnaget stod som motståndare — fick vi se en centerhake av högsta allsvenska klass. Vad hade egentligen hänt?

Jo, hr polis Olle hade tränat ner sig 10 kilo i vikt, förskaffat sig en kondition som tillät en oavbruten verk-

samhet som ett fotbollspelets perpetuum mobile, och han hängde så effektivt på AIK-centern Tjotta Olsson att denne robuste målskyttare i det närmaste var borta med vinden. Om inte ytterfenomenet Kurre Hamrin råkat ha en av sina patenterade pangdagar, vet man aldrig hur den matchen slutat.

I halvtid stod det 0-0 efter det Söder haft klart övertag i spel och Olle Nyström varit bäste man på plan. Så gjorde högeryttern Westerlund första målet under ett fullkomligt öronbedövande jubel på den fullstuvade Råsundaläktarna, men så småningom tog AIK:s större tyngd och dito allsvenska rutin ut sin rätt, och tre bollar trillade in bakom Lesse Wretman.

Olle har haft fint anbud om polisjobb i Sundsvall — men kommissarien i Nicolai vägrade släppa honom!

*

Högerhalven Hasse Möller kommer också från AIK. En 27-årig kontorist, som kanske är ändå bättre handbollsspelare.

Lagets kapten och vänsterhalv Georg »Kinna» Kraemer är som så många andra fotbollsstjärnor brandman, har fyllt 27 år och är framstående även i bandy och ishockey. Kraemer hör också till de pojkar, som tröttnat att vänta på chansen, som aldrig ville komma i AIK. Fin allroundspelare kanske allra bäst som inner.

*

Högeryttern Bernt Westerlund (vaktmästare i socialdepartementet) kommer från Karlbergs Bollklubb, är en snabb och knepig spelare och inte oäven med den s. k. brödspaden (d. v. s. ishockeyklubban). Han hade nöjet göra Hammarbys första allsvenska syl och ett mer bejublat mål har aldrig fotats in på Råsunda. Tidningar, hattar och diverse löst flög i luften, då Hammarby tog ledningen mot AIK.

Högerinnern Rune Larsson är bara 27 år men en skicklig byggnads-snickare och en på sin tid mycket omskriven kamrat. Det var han, som ville spela bandy för sin moderförening Sundbyberg, då han tillhörde AIK:s anfall år 1951 — men då svarade de s. k. ostmumsarnas hövdingar med att stryka honom ur klubben. Man tillåter inte där, att en medlem representerar annan klubb i idrottsgren, som finns på det guldkantade programmet.

Så hamnade Rune bland de andra AIK-arna i Hammarby, och där har han visat sig mycket värdefull och anses av många vara Stockholms bäste högerinner.

*

Centern Folke Holmberg, bättre känd som »Hinken» (han är metalljobbare till professionen) har i många år ansetts vara Stockholms bäste center — men grabben är med förlov sagt fascinerat ojämn. För tre år sedan spelade han i Djurgården, fotade in fem mål på Malmö FF och blev på de meriterna uttagen till landslaget som center i den omskrivna matchen i Florens, som slöt 1-1.

Där drabbades han av hjärnskakning efter en kollision och irrade omkring på planen utan att kunna ta vara på sig själv — och utan att en kotte observerade saken! Först efter

matchen framgick det av Hinkens virriga tal, att han räkat ut för en olycks-händelse.

Folke är Hammarbys farligaste målskytt, alltid djärv och påpasslig, och han har »krut i bägge dojorna» som termen lyder. Han är något av en nyckelspelare, ty är Hinken i slag, då vinner laget — men rätt ofta lyckas han mindre bra utan att kunna ge någon förklaring till misslyckandet.

*

Blivande landslagsman och lagets störste tekniker heter Rune »Gösen» Björklund, 25-årig kontorist i en byggnadsfirma. En gänglig kamrat från Norrtälje med smala s. k. slinger-växter till ben — men med de pinnarna behandlar han bollen bättre än någon annan vänsterinner i Kungliga huvudstaden och han kan också brassa på skott, så det osar svavel långt bortom Söders höjder. Liksom Hinken är han ojämn, men han är en naturlig och född bolltalang, som har alla ut-sikter att nå mycket långt. Kanske den hammarbyit, som först klappar på landslagsporten.

Lasse Rättan Bohman har fått sitt älskliga smeknamn, för att han liksom ett flertal av kamraterna övergett ostkanterna i det s. k. gnagarboet — rymt från AIK:s främlingslegion alltså. En pigg och vaken 24-åring, som har stora möjligheter att bli en ytter av klass.

*

Ett allsvenskt lag, som skall lyckas, måste också hålla sig med reserver av god klass, och Hammarby redovisar ett av Sveriges bättre B-lag. Gerhard Hill har spelat fem säsonger i A-laget, är bra i både bandy och ishockey men tycks sakna den rätta träningslusten. Läger han manken till är han en av sta'ns bättre högerhalvor.

Rune Bladh, 27-årig polis, är stark och säker, Adolf Eriksson har tidigare varit med i A-laget och kan liksom Rolf Rydvall när som helst sättas in i en allsvensk match, utan att det gnisslar i lagmaskineriet.

*

Hammarbys store fotbollsledare heter Lennart Nyman, tidigare aktiv, numera en av landets bästa »managers». Till hjälp har han Eric »Örby» Carlsson, som varit med sedan 1918 och alltså kan tituleras tro-tjänare. Många kallar honom också för Hammarbys hustomte och klockarfär.

Polisman Erik Cederbrandt, aktuell i samband med den stora korp-räfsen, är mycket uppskattad kassör i fotbollssektionen och allmänt omtyckt.

Tränaren Folke Adamsson, ursprungligen från Fagersta och bror till framlidne löparen Helge Adamsson, är lagets tränare och har gjort ett styvt jobb.

*

I Sportlexikon läser vi:

»Hammarby Idrottsförening, Stockholm, stiftades 1889 som Hammarby Roddförening och antog nuvarande namn 1897, då även andra idrotter upptogs på programmet. Den ombildade klubben hade dock länge rodden som förnämsta gren och anordnade bl. a. årligen den av Hammarby RF startade distanskapprodden Stockholm

Forts. på sid. 28

bussig kamrat, och många goda råd har jag fått av honom. Annu känner jag mej inte tillräckligt säker för att våga kopiera hans stil — han går ju över med magen mot ribban — men så småningom kanske... Benke själv rådde mej till att fortsätta i min nuvarande stil än så länge, och vad jag närmast skall inrikta mej på är att korrigera min fotisättning, som inte är bra, och så försöka få ansatsen att stämna bättre efter kontrollen 5 steg från ribban.

Viktigast är skolarbetet

— Hur går idrotten ihop med skolarbetet, känner vi oss också förpliktade att fråga Hvitfeldtska läroverkets mest kände elev.

— Det är klart att det ibland kan ha sina svårigheter att förena idrott och studier, erkänner Jan, men plugget måste förstås gå i första hand. Jag jobbar nu för realen — och den höjden får jag absolut inte missa.

— Far och mor har ingenting emot att du idrottar?

— Nej, inte så länge jag sköter mitt skolarbete. Dom har i varje fall inte sagt något annat, meddelar Jan troskyldigt och sneglar åt en bok med titeln Engelsk grammatik.

Det betyder att intervjun är slut. För denna gången — ty jag har en känsla av att fler följer vad det lider.

Hammarby årets...

Forts. från sid. 13

dock i de nya idrotterna. Bl.a. anordnades en årlig fotlöpning Södertälje—Stockholm. Utanför båthuset vid Barnängen i närheten av Danvikstull anlades en skridskobana, som till stor del fick finansiera klubbens verksamhet.

Hammarby hade vid denna tid kända idrottsmän i bl.a. cyklisten Henrik Morén, löparen Axel Andersson, som representerade Sverige på 1.500 m. vid OS i London år 1908, hopparen R. Ekberg, som även deltog i London-spelen, samt skridskoåkaren Ernst Cederlöf. På klubbens skridskobana tävlade flera av världens bästa hastighetsåkare, och där utkämpades även en landskamp mot Norge.

Hammarby växte ut till Södermalms största och mångsidigaste idrottsförening, och nya idrotter upptogs på programmet.

*

Fotbollen tillkom 1915 genom inkorporering av Klara Sportklubb, var efter Johanneshofs IF 1918 uppgick i klubben, som därmed på kort tid fick ett av Stockholms bästa fotbollslag.

Detta nådde 1919 upp i svensk elitklass, då Hammarby bl.a. slog ut A.I.K. ur SM-turneringen. Säsongen 1920—21 vann klubben inträde i Svenska serien och delade tredje platsen. Tränare i Hammarby var detta år den österrikiske landslagsspelaren och sportjournalisten Willy Meisl.

Hammarby spelade i de tudelade svenska seriernas östra grupp till 1924—25, då den vann inträde i den ny-

bildade Allsvenska serien. Här kom dock klubben på sista plats och nerflyttades till div. II, varifrån den uppflyttades först 1939. Ej heller denna sejour, 1939—40, gick det bättre för söderlaget, som åter blev sist i serien. Sin grupp i div. II hade Hammarby dock vunnit tre år i följd, 1936—39.

Hammarby har under årens lopp haft 15 landslagsmän, av vilka de mest kända äro: målvakterna Sven Bergquist och V. Olsson, backarna G. Wihlborg och A. Corall samt forwardsspelaren Axel Nilsson.»

*

»Fattiga Hammarby», som alltid fått vända på slanten, trots att klubben byggt sin egen idrottsplats och sitt eget klubbhus, vältrar sig nu i pengar. Tror folk. Bara på matchen mot AIK måste det ha sopats in över 100,000 riksdaler, och även om skulderna uppgick till drygt 50,000, måste det ha blivit en bra slant över.

— Vi samlar ingenting på kistbotten, säger Stabben Ahlner. Hammarby har alltid haft renommé som en av Sveriges bästa all-roundklubbar, och det renomméet ska vi vara rädda om. Vi har 11 idrotter på vårt program, och av våra sektioner är det bara fotbollen, som går ihop och nu ger överskott. Men med de slantarna tänker vi bestrida vår övriga idrottsliga verksamhet.

Vi har exempelvis länge haft anseende som Sveriges bästa roddklubb, och vi tänker inte släppa den titeln godvilligt. Fast rodd är en sport som enbart medför utgifter.

Vad säger rikemansklubbar som AIK och Gais om det resonemanget?

Till slut skall det nämnas, att Hammarby, som har 20,000 supportere bara uppe på Söder (under det AIK klagar att man aldrig haft någon hemma-publik) också har sitt eget stridsrop. Det låter så här:

Heja bröder ifrån Söder!
Friska på så kulan glöder!
Heja, heja heja!

PENGAR KOMMER!

Här nedan presenteras lösning samt pristagare till Rekord-Magasinet's korsord nr 39. Samtliga pristagare gratuleras på det hjärtligaste.

Lösning korsord nr 39:

VAGRÄTT: 1. Skallbagge, 9. Ruckel, 10. Plym, 11. Bror, 12. Pondus, 13. Motigt, 15. Otyg, 16. Idealisk, 20. Dragoner, 22. Boll, 24. Azalea, 25. Lilltå, 28. Etui, 29. Agna, 30. Sprätt, 31. Taxameter.

LODRÄTT: 2. Kålrot, 3. Lummig, 4. Ambition, 5. Grop, 6. Europa, 7. Sked, 8. Plus, 13. Mord, 14. Tyna, 17. Enradiga, 18. Idol, 19. Kola, 21. Oktett, 22. Bagare, 23. Leende, 25. Läst, 26. Lyra, 27. Ätta.

PRISTAGARE:

- 1) Leif Larsson, Nygatan 8, Visby, kr. 25:—;
- 2) Carl-Olof Rydberg, Järnvägs-gatan 4, Strängnäs, kr. 15:—;
- 3) Birger Lathi, Pello, Pello, kr. 10:—.